

**UCHWAŁA NR III/23/2018
RADY GMINY LISEWO**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 176 ust. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny program wspierania rodziny na lata 2019 - 2021, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc Uchwała nr XVII/94/2016 Rady Gminy Lisewo z dnia 2 marca 2016 w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2016 – 2018.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Goliński

Załącznik do uchwały Nr III/23/2018

RADY GMINY LISEWO

z dnia 20 grudnia 2018 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019 – 2021

Lisewo 2018

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

III. REALIZATORZY PROGRAMU

IV. ADRESACI PROGRAMU

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

VII. MONITORING PROGRAMU

I. WPROWADZENIE

Rodzina, to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które ma bezpośredni wpływ na kształtowanie jego osobowości, systemu wartości oraz wzorców zachowań. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, jest niejako fundamentem dla rozwoju człowieka, zapewniając mu podstawową potrzebę jaką jest poczucie bezpieczeństwa.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia. Napotymane problemy rodziny w postaci: uzależnień, przemocy, niezaradności czy niskich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, ograniczają możliwości wypełniania jej funkcji. Rozpad rodziny i narastanie konfliktów powodują zanikanie poczucia bezpieczeństwa u dzieci, przyczyniając się do wzrostu negatywnych zachowań. Stałe przebywanie rodziny w kryzysie może rodzić za sobą konsekwencje w postaci ingerencji osób trzecich w życie rodzinne, a w dalszym wypadku także odebranie dziecka i umieszczenie w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 176 nakłada na Gminę obowiązek opracowania trzyletniego planu wspierania rodziny. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań wyznaczonymi w poszczególnych aktach:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.).
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lisewo,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Chełmińskiego na lata 2015 - 2020,

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie znajduje się aktualnie 158 rodzin, z czego 13 rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, co stanowi 8% rodzin korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach tych wychowuje się 18 dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej obecnie zatrudnia 1 asystenta rodziny, pod opieką którego znajduje się 6 rodzin w których zamieszkuje 12 dzieci. W stosunku do roku 2016 liczba rodzin objętych wsparciem GOPS Lisewie uległa zmniejszeniu.

Tabela nr 1: Struktura rodzin ze względu na ilość dzieci objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie.

Rok	2016			2017			2018 (stan na 30.11.2018)		
Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	%	Liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	%	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	%
0	95	168	49%	73	122	46%	79	119	50%
1	29	98	15%	25	83	16%	22	75	14%
2	36	148	18%	29	124	18%	26	108	16%
3 i więcej	35	206	18%	32	182	20%	31	174	20%
Razem	195	620	100 %	159	510	100 %	158	476	100%

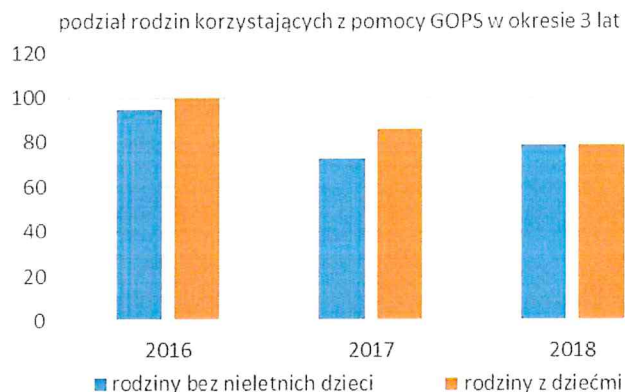
źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie

Tabela nr 2: Struktura rodzin (pełne/niepełne) objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie.

Rodzaj rodziny / Rok	2016	2017	2018 (stan na 30.11.2018)
pełna	159	126	125
niepełna	29	26	23

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie.

Około połowa rodzin korzystających z pomocy finansowej GOPS w Lisewie to rodziny bez nieletnich dzieci.

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie

Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Tabela nr 3: Powody korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej.

Liczba rodzin w latach	Wybrane powody do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej.				
	ubóstwo	bezrobocie	niepełnosprawność	przemoc w rodzinie	bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
2016	77	118	70	15	12
2017	62	84	53	9	11
2018	52	62	51	12	13

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie.

Dzieci w wieku przedszkolnym, mogą uczęszczać w Gminie Lisewo do Przedszkola w Lisewie, Oddziału przedszkolnego w Krusinie.

Tabela nr 4: Struktura placówek przedszkolnych w gminie z uwzględnieniem ilości dzieci do czasu wypełniania obowiązku szkolnego

Liczba dzieci / Rok	Gminne Przedszkole	Oddział Przedszkolny w Krusinie
2016	129	15
2017	126	20
2018	108	20

źródło: Inspektor Oświaty w Lisewie.

Realizację obowiązku szkolnego – gmina Lisewo jako organ prowadzący – zabezpiecza mieszkańcom w 2 szkołach podstawowych i w jednym gimnazjum.

Tabela nr 5: Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie

Liczba dzieci / Rok	Szkoły podstawowe	Gminne Gimnazjum
2016	306	146
2017	358	92
2018	430	48

źródło: Inspektor Oświaty w Lisewie.

Tabela nr 6: Ilość dzieci objętych dożywianiem w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Rok	Liczba dzieci
2016	152
2017	125
2018	120

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie.

Tabela nr 7. Ilość uczniów szkół podstawowych, gimnazjum i ponadgimnazjalnych w gminie Lisewo objętych stypendiami socjalnymi

Rok	Liczba dzieci
2016	136
2017	155
2018	88

źródło: Inspektor Oświaty w Lisewie.

Tabela nr 8. Ilość rodzin wymagających wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie z powodu przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych i ubóstwa

Rok	Liczba rodzin				
	Powody wsparcia				
	ubóstwo	problemy opiekuńczo – wychowawcza	alkoholizm	narkomania	przemoc
2016	77	12	7	0	15
2017	62	11	6	0	9
2018	52	13	5	0	12

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie prowadzi pracę z rodzinami z problemem uzależnień poprzez kierowanie w/w osób do GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie (GKRPA) prowadzone były działania interwencyjno – motywacyjne w 2016 r w stosunku do 12 osób, w 2017 r. – 9 osób, -2018 r. – 11 osób. W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy oraz grup roboczych w 2016 r. wszczęto procedurę Niebieskiej karty w 15 rodzinach, natomiast w 2017 r. w 9 rodzinach. W 2018 roku procedurą objęto 12 rodzin, w których zamieszkuje 40 osób : w tym 12 dzieci. W oparciu o powyższe działania założonych zostało 12 Niebieskich Kart, z czego w 3 przypadkach procedura NK została już zakończona, natomiast pozostałych 9 kart w dalszym ciągu podlega nadzorowi.

Na rzecz rodzin realizowane są działania wspierające, polegające na udzielaniu osobom doznającym przemocy wyczerpujących informacji o możliwościach uzyskania wsparcia zarówno pod względem prawnym, zdrowotnym jak i finansowym, a w razie konieczności kierowaniu tych osób i dzieci na grupy wspierające.

Aktualnie w terenie gminy Lisewo w pieczy zastępczej przebywa łącznie 10 dzieci z czego 5 w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i 5 w rodzinach zastępczych. Z tego tytułu Gmina ponosi odpłatność. W 2016 r. – była to kwota 22.124,45 zł., w 2017 r. wyniosła 60.003,43 zł., a w 2018 r. zaplanowano wydatki na ten cel w kwocie 120 956,00.

Patrząc na negatywne skutki społeczne zjawiska oraz na wzrastające koszty ponoszone przez Gminę w pełni zasadne i celowe jest zatrudnianie asystenta rodziny, który ma za zadanie wspomagać rodziny w pełnieniu swoich funkcji, a także pracować z rodzinami biologicznymi których dzieci znajdują się w pieczy zastępczej w celu ich powrotu do rodziny.

III. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem realizacji programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie. Na terenie Gminy funkcjonują Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające i należą do nich:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Lisewie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisewie,
- Szkoła Podstawowa w Krusinie,
- Posterunek Policji w Unisławiu,
- Sąd Rejonowy w Chełmnie,
- Ośrodek Zdrowia w Lisewie,
- kuratorzy sądowi,
- organizacje pozarządowe,

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z terenu gminy Lisewo, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Ponadto w ramach profilaktyki i kreowania dobrych wzorców program kierowany jest także do społeczności lokalnej oraz do przedstawicieli jednostek pomocowych w celu poszerzania ich kompetencji zawodowych.

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, zadanie to będzie realizowane poprzez wyznaczenie celów szczegółowych.

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Zadania	Realizator
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	- GOPS w Lisewie
2. Objęcie dożywianiem wszystkich członków rodziny, w szczególności dzieci	- Placówki oświatowe, - GOPS w Lisewie,
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia	- GOPS w Lisewie, - Służba zdrowia, - Placówki oświatowe, - Dzielnicy,
4. Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych rodzinom wymagającym wsparcia	- Urząd Gminy w Lisewie, - GOPS w Lisewie,

2. Praca z rodziną wymagającą wsparcia.

Zadania	Realizator
1. Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia,	- GOPS w Lisewie, - Placówki oświatowe, - Służba zdrowia,
2. Praca socjalna, w oparciu o plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny,	- GOPS w Lisewie,
3. Zapewnienie asystenta rodziny w rodzinach wieloprotokolowych,	- Urząd Gminy w Lisewie, - GOPS w Lisewie,
4. Kierowanie rodzin do projektów pomocowych,	- GOPS w Lisewie, - Gminne placówki oświatowe, - Służba zdrowia,
5. Kierowanie dzieci z rodzin wymagających wsparcia na zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne	- Gminne placówki oświatowe,
6. Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia,	- GKPiRPA, - GOPS w Lisewie, - Gminne placówki oświatowe,

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących zdarzeń i sytuacji.

Zadania	Realizator
1. Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców	- GKPiRPA, ZI, - GOPS w Lisewie, - Gminne placówki oświatowe, - Służba zdrowia,
2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami,	- GKPiRPA, - GOPS w Lisewie, - Dzielnicy,
3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą	- ZI, - GOPS w Lisewie, - Służba zdrowia, - Gminne placówki oświatowe,

4. Interwencja kryzysowa

Zadania	Realizator
1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych	- Urząd Gminy w Lisewie, - GOPS w Lisewie,
2. Kierowanie rodzin do projektów wspierająco – korekcyjnych	- GOPS w Lisewie, - Gminne placówki oświatowe,
3. Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową	- GOPS w Lisewie, - Gminne placówki oświatowe, - Służba zdrowia, - Dzielnicy,

5. Profilaktyczne działania na rzecz wspierania rodzin i wsparcie kadr.

Zadania	Realizator
1. Wspieranie działań organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się działalnością na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	- Organizacje pozarządowe,
2. Działalność informacyjno – edukacyjna	- Urząd Gminy w Lisewie, - Pracownia Kultury, - GOPS w Lisewie, - Służba zdrowia, - Gminne placówki oświatowe,

3. Udział w szkoleniach, konferencjach, doszktałanie	- GOPS w Lisewie, - GKPiRPA, ZI, - Gminne placówki oświatowe, - Służba zdrowia,
--	--

Realizacja założonych celów jest zależna od interdyscyplinarnego podejścia do rodziny. Rodzina jest podstawowa komórką społeczną, jest jednak także złożonym organizmem który wymaga szczególnego traktowania. W związku z powyższym można wysunąć jeden podstawowy wniosek, że tylko stworzenie spójnego systemu w którym instytucje realizują swoje zadania w ścisłej współpracy ze sobą przyniesie realne i zamierzone efekty.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Lisewo, środków ujętych w budżecie OPS w Lisewie oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł (w tym środki unijne).

VII. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania programu. Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu w danym roku, przedłożone zostanie każdego roku Radzie Gminy w Lisewie wraz z wnioskami i potrzebami związanymi z realizacją zadań w kolejnym roku.